

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 12 kor. — fill.
Fél évre . . . 6 kor. — fill.
Negyed évre . . . 3 kor. — fill.

Egyes szám ára 8 fill.
Hétfői szám 4 fill.

Megjelen minden hétfőn délben, szerdán, pénteken és vasárnap reggel.

Felolvas szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

Szerkesztőség:
Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája, Barátok tere Manólovics-ház.
Telefon szám 119.

Kiadóhivatal:
Kossuth-utca, Vojnich-palotában
Telefon szám 42.
Nyilvántartás szerint 40 fillér.

A mostani választások.

Kitűnő tollu írónk Vázsonyi Vilmosnak az „Új Században“ most megjelent vezércikkét érdemesnek találjuk leközzölni egész terjedelmében. Alig hiszszük, hogy valaki is jobban jellemezné a mostani politikai viszonyokat mint ez a vezércikk, melyet érdemes elolvasni:

Fellépsz-e?

Fellépsz-e? Ez olyan megszokott kérdéssé vált, mint az: „Eljősz-e este a színházba?“. Akinek jó kedve van és megfizetheti a belépti jegyet, miért ne menne színházba és miért — ne lépne föl? Erkölcsei fék nélkül rohan a társadalom, míg össze nem zuzza magát és a legalacsonyabb ambíciók szabádon száguldnak. A régi rendi világban minden megye a maga eszét és bölcsességét küldte fel követnek az alsó táblára. Nem volt szabad a követnek fogyaikozásban szenvednie, mert hiszen a diétán őt a megye nevével szólították. Kalandorok és pénzes zsákok hiába pályáztak volna arra a kitűnletésre. Megvetés vagy neveltségessé lett volna osztályrészüik.

A rendi világban a választó neme ségnek megvolt a maga állandó szervezete a megyegyűlésen. Ott adták a követnek az utasításokat, ott vitálták meg a politikai kérdéseket, ott gyakorolták a visszahívás jogát. A követ, bár paradoxnak látszik, igazi képviselő volt, míg ma a képviselő a kerület ügynöke, vagy kapaszkodó szerencsefi, avagy kaszinózó, folyosón trécselő nagy ur. A választóknak nincs löbbszervezetük. Ott éveken át politikai álmukat alusszák és csak minden öt esztendőben ébreszti fel őket a boros poharak és a pénz csengése. Ha valamely kalandor betör egyik kerületbe és hazug kortesfogással kihasználja a választók irtózatossá érrelenségét, vagy lelkiismeretlenül felkelti legrosszabb szenvedélyeit, könnyű szerrel szerezhethet mandátumot. Ha valamely pénzeszsák minden képesség nélkül leküldi ügynökeit, hogy szállítsanak neki jó áron mandátumot, biztos a siker. E két típust kiegészítik a hivatalos jelöltek, a kiket a központi hatalom, vagy a megyei klikk, a családi összeköttetés ereje visz a magasba.

Hazugság, pénz, vagy — deres: ez a három választási nagyhatalom. Hazudj, vagy szórj pénzt, avagy legyen hatalmas protektorod, aki jobbágyait behajtja az urnához. Csak azt ne hidd, hogy tudással, készséggel, egyenes lélekkel boldogulsz. A választók annyiszor becsapták, hogy már csak — a hazugoknak hisznek. A kolompások es kortesek romlottsága annyira köztudomású, hogy példájuk vonz és minden ember üzletet szeret csinálni. Még csak egy tényező működik biztosan, hatályosan: a deres. A jobbágyság lelke él még mindig a nép-

ben. A főispánnak, szolgabíróknak, nagybirtokosnak, papnak engedelmessékedik, mert fél a derestől, a megfenyítéstől az anyagi javak elvonásától, az üldözéstől. Ki merne szemrehányást tenni a „parasztoknak“, mikor így elméledik: „Ki tudja, látom-e még ezt az urat, aki szépen „szaval.“ De a főispán, a szolgabíró, a nagybirtokos, a pap a hitelező boltos, mindig a nyakamon marad.“

Szegény nép! Még mindig éri a bolütéseket. A rendi korszak követének minden tisztes hagyományá összeomlott, csak egy vonása maradt meg; a képviselőt a nép nagy urnak képzeli. A jelölt csak „tekintetes“ a képviselő „nagyságos.“ A választók tömegében ott él az érzés, hogy ők most nagyságos urat választanak maguknak. Nem is szeretik az egyszerű puritán embert. A képviselő ur gavallér legyen, járjon hintón, tartson fényes lakást. Az egész országban nem volt még reá példa, hogy földművest munkást, vagy egyszerű polgárembert választottak meg képviselőnek. Mint röhögött a a mi éreit közzételeményünk, mikor híre jött, hogy Galicziában egy paraszt embert választottak meg képviselőnek, aki irni sem tud. Hja, ilyen csak Ausztriában eshetik meg. Nálunk ha egy szegény szerencsefi becsöppen a nagyságos urak közé, mohón siet, hogy hozzájuk hasonló legyen; adósságokat csinál, vagy üzletek után kaparász hogy igazi nagyságos ur lehessen.

És a mi a választási korrupcióban a legszomorubb, nincs különbség kormánypárti és ellenzéki kerületek között. A korrupció színe más, de lényege ugyanaz. Mindegyik központ irtózik az önálló egyéniségektől és szürke kreatúrával rakja meg a kerületeket. Es tiszta függetlenségi kerületben éppen úgy tartja a markát a választó, mint az ősmamelukok vidékén. Az elv semmit sem ér, ha nem finanszírozzák. Ellenzékünk, hogy galvanizálja létét, kénytelen volt versenyt futni a kormánypárttal. Nem értette meg, hogy az ellenzéknek más erkölcsöt, más világnézetet kell fölnevelnie a népben, mint az uralkodó pártnak. Nem tudott olyan erkölcsöt teremteni, hogy a választó ne nyereszkedjék, hanem áldozzon elve révén. Ha szorult a kapcza, minden elvi magasság mellett segített egy kis erőszak, egy kis furfang, paktum, vagy pénz. Azért, ha Rothschildot megnyerhetném pártelnöknek, tekintélyes pártot tudnék szervezni a — vegetáriánus elv alapján is.

Mily kaczagató, mikor ilyen körülmények között tiszta választásról papolnak. Törvénybe iktatták a fuvarpénzeket, szabadjára eresztették a kapitalizmust és erénycsösznek odaállították hatalmas képmutatással a kuriát. Mintha a vesztegetéshez tanukat hívának. Mintha a pártok szerveztelensége, a kerület züllöttsége megváltoznék, mert a háttérben ott áll a

kuria. Az elhanyagolt, éretlen, politikai iskola nélkül felnőtt nép egyre mélyebben sülyed a korrupció iszapjába. Egyre nagyobb lesz az úr a közönség és a nagyságos urak közt. Egyre nagyobb kárpótlást követelnek tehát a választók azoktól, a kiket mint nagyságos urakat nyakukra ültetnek.

Fellépsz-e? Fellépek, mert tehetem, mert örököltem, házasodtam, sokat nyertem a tőz. dén, mert nőülni akarok; mert vabanqueot játszom és nincs veszteni valóm; mert másképp meg nem élhetek; mert a feleségem akarja; mert a főispán nagybácsim; mert váltót zsráltam a kerületi elnöknek; mert nincs tehetségem, tehát senkiséim irigyel; mert mindhalálíg hizelegtem a hatalmasoknak és számíthatok hálájukra; mert divat... Föllépek és megfizetem a szószék deszkáját, a melyen a tiszta választásról beszélék.

Különfelék.

— Képviselő választási mozgalmak Apatinban. Bedő Albert volt államtitkártól, mint országgyűlési képviselőtől sokkal többet várt Apatin megválasztásakor mint kapott. Se a a kinstári földeknek a község lakói kezére jutását, se a vasutak kiépítését, de a község más óhaját sem igyekezett előre mozdítani valami nagyon, miért is elhatározott dolog, hogy Bedő Albertet a legközelebbi választás alkalmával képviselő jelöltnek még kandikálni sem fogják. A választó kerület bizalma, Apatin község szülöttje Fernbach Péter nagybirtokos felé hajlik, aki már a szabadelvű klubba tagként be is lépett s mint hírlík készséggel fogadja el a jelöltelést, annál is inkább mert valószínű, hogy vele szemben a nagyon is mozgolódó néppárt, még jelöltet sem fog állítani.

— A szabadkai lóverseny-egyesület tegnap délelőtt tartotta választmányi ülését Schmausz Endre főispán elnöklete alatt. A választmány a f. é. költségvetést 9732 kor. 17 fill.-ben állapította meg. Versenydíjakra 4450 koronát előirányzott. Az egyesület közgyűlése április 28-ikán lesz; a lóverseny határnapja szeptember 15-ike.

— Házasság. Farkas József városi mérnök kedden házasságot kötött Géboz Nellyvel az operaház volt művészénőjével, színházunk két év előtti coloratur primadonnájával.

— A bajai közokórház. A bajai közokórház tervezésével Mocsányi Károly budapesti műépítész lett megbizva. A telek Rókus-utcai homlokzatán lesz elhelyezve a főépület, amely egyemeletes lesz és a felvételi helyiségeket és a betegszobákat fogja magában foglalni. Egyszerű barokk stílusban fog épülni és 70 betegre lesz berendezve. Egy különálló épületben lesznek az apácázalakások és a gazdasági helyiségek. A telek hátulsó részén égé-

szen elkülönítve fog felépülni az egyemeletes elmegyógyintézet 60 női és 60 férfi betegre berendezve. Lesz egy nagy konyhakert, melyben az elmebetegnek fognak munkálkodni. A ragályos betegek részére is külön épület fog épülni. A kórház beosztása minden tekintetben meg fog felelni a modern higiénikus követelményeknek. Az ivóvíz ellátásra nézve a legnagyobb valószínűség szerint a helyszínen artézi kutat fognak furni, míg a többi vízszükségletet közönséges kutakból fedezik. A terveket a miniszterium már jóváhagyta. Ugy értesülünk, hogy az építkezést legjobb esetben csak június hó végén lehet megkezdeni, de azért az épületek még ez év őszén telt alá fognak kerülni.

— **Árlejtés.** Tegnap d. e. 10 órakor több rendbeli árverést tartottak meg a gazdasági ügyosztály hivatalos helyiségében. A palicsi kisvendéglőt Vinkler Lajos, a palicsi cukrászdát idb. Gálffy György, a palicsi péksütemény elárúsítási jogot Jandek Ferencz, a sándori nagyvendéglőt Krausz Miksa nyerték el mint legtöbbet ígérők. A palicsi bazár boltra 2 hasonló ajánlat érkezett be nevezetesen Kónig Rizád és Kohn Sándoré, a miért új árlejtsést hirdettek ugy szintén a színházi cukrászdára is.

— **Tűz.** Vasárnap reggel fél 4 órakor Ország Józsefnek a régi vágóhid melletti szőlőjében tűz volt. Mintegy 300 kéve nád pusztult el, a kivonult tűzoltóság nem menthette meg.

— **Szurkálás.** A Kainer féle butor gyárban szombaton este a segédek összevesztek és Hann Sándor nevű segédét valamelyik megszúrta. A mentők beközölték a sebet.

— **A gonosz fiu.** Polyákovics Pál helybeli lakos egy kissé sokat ivott tegnap délután. Apját és anyját szidalmazta, sőt megölésel is fenyegette. Eppen akkor lépett be a szobába Polyákovics Gábor, Pál testvéröccse, aki békeségre intette bátyját, de nem használt, sőt még dühösebb lett és elővett egy nagy kést, hogy apját megöli. Amikor apja felé szurt, Gábor közbeugrott és jobb karjával feltartotta a szurást, de a kés karját kereszttül furta. A mentők bevitték a közkórházba. A gonosz fiu ellen a rendőrség megindította az eljárást.

— **Bitangásban talált ló.** Egyik mezőőr jelentette, hogy a pacseri uton egy sárga lovat talált bitangásban. Igazolt tulajdonosa a rendőrségnél átvetheti.

— **Vesztett kutyák és macskák.** Utóbbi időben vesztett kutyák és macskák kóboroltak a város külterületén. A rendőrkapitányság megtette a szükséges intézkedéseket.

— **Öngyilkos tűzérkáplár.** Wessely Ernő, a pétervárad 3. tűzérzászlóalj káplárja tegnapelőtt éjjel borzasztó halállal vetett véget életének. Éjjel 12 óra tájban a pétervárad alagút elé állt, az arra haladó tehervonat mozdonya az életunt katona testét elkapta, s oly erővel vágta az alagút talához, hogy a szerencsétlen katona balhalántékán hosszú, mély seb támadt, mely azonnali halált idézett elő. A tett oka ismeretlen. A szerencsétlen több levelet hagyott hátra.

SZINESZET.

Szerb színészet.

Meglehetősen telt ház mellett került színre Ilics Károly „Pribiszlár és Bozsena” című történelmi színműve. Első előadásuk ez a szerb színészeknek és nem is megfelelő szereposztással, mindazonáltal már most konstatahatjuk, hogy igem jól szervezett társulat és hogy néhány kitűnő erő van közöttük. Különös tehetsége és rutinizott színésznőknek bizonnyultak M. Merkovityné valamint D. Szpa-

sityné utóbbi kellemes hangjával is kitűnt. Vasilyevity csengő tenor hangján kívül játékaival is igen jól megállta helyét, remkülönbben Szpacity is jónak bizonyult, jóllehet a jelenleg betegekedő Sztojanovics helyett ugrott be ebbe a szerephe.

A darab tartalma dióhéjba foglalva körülbelül ez: A negyedik században Rujava szigetén történik, hogy Pribiszláv herceg (Spacity) a tengeren hányatva Bozsanna (M. Merkovityné) közbenjárásával megmenekül. Egymás iránti szerelmüket Larica szellem (D. Spacityné) fedezi föl előttük. Csakhogy szerelmükben Dragos vitéz (Vasilyevics) Bozsanna egykori szerelmese megakadályozza őket. Nem tudja, hogy melyiket válassza és végre egy közbejött vadászat alkalmával az Isten sugallata folytán Dragos vitéz nyeri el kezét.

Kétségbeesésében ribiselan herceg az előtte megjelent szellem által késztetve ellenfeleit egy bajvívás alkalmával legyőzi és ennek látára Bozsanna a tengerbe ugrik. Jó szelleme azonban most sem hagyja el Pribiszláv herceget és Bozsannát a tengerből a szárazra hozva, ennek kezét elnyeri.

Az ősszjáték is jó volt is a darabban dalokat Gaál Ferencz dirigálta a töle megszokott ügyességgel.

Öngyilkosság tréfából.

— Saját tudósítónktól. —

Vigkedélyű pékinas volt Depert Franczi Apatinban. Kora reggeltől késő estig vig fityűrészgetés közt hordozgatta Schenk János pék uram barnás-sárgán mosolygó zsemlejét, jóízú kiflijit, sós pereceit. Alig 14 éves kora dacára már az apatini ábrándos tekintetű, lenhajú schwáb lányokra is kezdett kacsingatni, megtréfázva, megkacagztatva... no meg egy kicsit megcsipkedve őket, mely foglalkozása közben nem egy negyedórát lopkodott el a gazda uram által kizárólag fehér sütemény eladására kitűzött időből. Kalandozása közben e hó 9-én benézett Geppert Ferencz apatini nagykorcsmájába is, ahol nagy néptömeg volt összegyűlve, de nem a vendéglős karczosát fogyasztani, hanem borzadva szemlélni a korcsma egyik dugott szobájának ablakvasáról felakasztva leülő Daul Demeter erdőhegyi (Arad megye) tyukszemoperáló meghidegült hulláját. Szegény elcsigázott, kiéhezett beteges vándor ugylátszik beleunt a sok paltentot nyert „tyukszemirtó tapasz” felalált s kenyérkeresetétől őt megfosztani törekvő láthatlan el lenségeivel hadakozni búcsút mondott az árnyékvilágnak. Nagy hatással volt a szomorú látványosság Franczi gyerekekre is, napokig a látottak elmesélésével mulattalgatta a friss sütemény vétele céljából kora reggel felvert konyha nimphakert, meg utczapajtásait. E hó 12-én is ezt mesélgette gazdája házának padlásán a házi szolgálójuknak, akivel bur-

gonya kiválogatas céljából került ott össze. Duhajkodva, tréfálózva mutogatta pajtásnőjének, hogy mint öltögette felé a nagykorcsmában a vén „Vigécz” megcsontosodott nyelvét, sőt a hasznos krumpli válogatás helyett szemléltethetővé tenni előadását, köteleit is kerített, rácsavarta a padlás gerendára majd pedig a nyaka köré. A Rézi cseléd végre megunt a sok egyedüli munkálkodást, zsörtölődve leszaladt a padlásról, majszterné asszonyom után kiáltozva, hogy hozza kissé a seprőt, a lusta Franczi hátán megtánczoltatni. Jött is... de már akkor nem a seprőt, hanem koporsó kellett szegény Deppert Franczinak, megholtan függött a gerendáról lelőgő kötélén s megüvegesedett szemekkel mozdulatlan bámult a csaknem holtra rémült szolgáló leányra, és a seprőt még mindig fenyegetőleg fentartó majszterné asszonyomra!

521/1901. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. törvényszék 24791/901. számú végzése által New-York életbiztosító társaság javára Heiszler Adolf szabadkai lakos ellen 50 kor. — fill. tőke, ennek 1900. évi aug. hó 19 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 20 kor. 36 fill. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felül foglalt és 808 kor. — fill.-re becsült butorok ágyneműek és ruhából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 1901. V. 547/2 sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen, vendi Szabadkán VI. kör 82. hsz. alatt leendő eszközésére 1901. évi április hó 17-ik napjának d. e. 10^{1/2} órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Szabadkán 1901. évi április hó 9-án.

Bende Ignác, kir. bir. vég.

BORELADÁS.

Vendéglősök és magánosok részére ajánlom idei termésű kitűnő minőségű homoki és fehér siller boraimat.

Mérsékelt árak. 50 litertől felfelé.

Graunag Lipót

malomtulajdonos, Bács-Almásán.

FRANK SÁNDOR

ajánlja hordó és palackok sűreit

Dreher Antal kőbányai sörfőzdéjéből

naponta friss fejtés, legjobb minőségekből, tíz palacktól fölfelé a házhoz szállítva a legjutányosabb ár mellett.

Saját főzésű kétszer lepárolt husz fokos. Valódi szilvapálinkát a létező legjobb minőségben Itruként 2 kor. Probára 1/10 ltr. 20 fill. kapható. Megrendelhető levelező-lap által is Frank Sándor Szabadkán, VI. kör 42. sz. cím alatt.